

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

690

Vragen van het lid **Aukje de Vries** (VVD) aan de Minister van Financiën over *het bericht «Italiaans begrotingstekort groeit in 2020»* (ingezonden 15 oktober 2019).

Antwoord van Minister **Hoekstra** (Financiën) (ontvangen 12 november 2019).

Vraag 1

Bent u bekend met het artikel «Italiaanse begrotingstekort groeit in 2020»?¹

Antwoord 1

Ik ben bekend met het artikel.

Vraag 2

Wat vindt u van de uitkomst van het begrotingsoverleg van de Italiaanse regering, te weten dat het begrotingstekort van Italië in 2020 stijgt tot 2,2,%?

Antwoord 2

Op dit moment rekent de Europese Commissie de plannen door die Eurolanden hebben opgenomen in hun ontwerpbegrotingen en verwerkt deze in de herfstaming. Op basis van deze raming zal de Commissie een oordeel vormen over de begroting in het kader van het Stabiliteits- en Groeipact (SGP). Ik wacht de herfstaming en de beoordeling van de Commissie af.

Vraag 3

Wat vindt u van het feit dat de staatschuld van Italië in 2020 verder stijgt naar 132,5% (i.v.m. 131,5% in 2019)?

Antwoord 3

Zoals vermeld in het antwoord op vraag twee is het in mijn ogen nu eerst aan de Europese Commissie om een oordeel te vormen over de Italiaanse begrotingspositie op basis van de ontwerpbegroting en de herfstaming. In algemene zin ben ik van mening dat lidstaten met een schuld die ver boven de 60% bbp ligt deze af dienen te bouwen in lijn met de vereisten van het SGP.

¹ Het Financieele Dagblad d.d. 2 oktober 2019; <https://fd.nl/economie-politiek/1318559/italiaans-begrotingstekort-groeit-in-2020>

Vraag 4

Is de Italiaanse begroting al officieel ingediend bij de Europese Commissie, zoals zij verplicht zijn voor 15 oktober? Bevestigt deze begroting deze cijfers?

Antwoord 4

Alle eurolanden zijn volgens het SGP verplicht in het najaar hun ontwerpbegroting bij de Europese Commissie in te dienen.² Alle eurolanden hebben dat ook gedaan.³ De Italiaanse ontwerpbegroting noemt onder andere een nominaal begrotingstekort van 2,2% bbp in 2019 en 2020, en een publieke schuld van 135,7% bbp in 2019 en 135,2% bbp in 2020.^{4 5}

Vraag 5

Hoe verhouden deze cijfers zich tot de eerdere afspraken en het commitment van de Italiaanse regering om de overheidsbegroting op orde te brengen?

Antwoord 5

In het najaar van 2018 heeft de Italiaanse regering met de Europese Commissie afspraken gemaakt over de begroting voor 2019.⁶ In de zomer van dit jaar heeft de Italiaanse regering additionele maatregelen genomen om het tekort in 2019 te verlagen.⁷ Er zijn destijds geen gedetailleerde afspraken gemaakt over de begroting voor 2020 anders dan dat deze in lijn met het SGP dient te zijn.

Vraag 6

Hoe verhouden zich de nieuwe begrotingsinspanningen van Italië zich met de EU-begrotingsregels in het kader van het Stabiliteits- en Groeipact (SGP)? In hoeverre voldoet Italië hiermee nog aan het SGP? Klopt het dat de OESO en andere relevante instanties met een lagere geraamde groei rekent dan de Italiaanse regering? Wat zouden de relevante EMU-cijfers zijn wanneer de groeicijfers van de OESO gehanteerd worden? Indien dit niet bekend is, kunt u zelf een berekening maken?

Antwoord 6

De Italiaanse regering voorspelt een economische groei van 0,6% in 2020 terwijl de Europese Commissie in haar zomerraming⁸ uit gaat van 0,7%, het IMF in zijn World Economic Outlook van oktober dit jaar⁹ van 0,5% bbp en de OECD in haar Economic Outlook in september van 0,4%¹⁰. Er is dus geen sprake van een significant verschil tussen de verwachte economische groei van de Italiaanse regering en die van internationale instellingen.

² Verordening (EU) Nr. 473/2013 Van het Europees parlement en de Raad van 21 mei 2013 betreffende gemeenschappelijke voorschriften voor het monitoren en beoordelen van ontwerpbegrotingsplannen en voor het garanderen van de correctie van buitensporige tekorten van de lidstaten van de eurozone

³ https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/economic-and-fiscal-policy-coordination/eu-economic-governance-monitoring-prevention-correction/stability-and-growth-pact/annual-draft-budgetary-plans-dbps-euro-area-countries/draft-budgetary-plans-2020_en

⁴ https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/economy-finance/2020_dbp_it_en.pdf

⁵ Door een methodologische verandering in de berekening van de publieke schuld door Eurostat, is de Italiaanse publieke schuld naar boven aangepast. Deze verandering in de methodologie is met terugwerkende kracht toegepast op de Italiaanse publieke schuld vanaf 2015. In de zogeheten NADEF 2019 die de Italiaanse regering op 30 september 2019 heeft gepresenteerd zijn twee reeksen van de publieke schuld vermeld. De ene reeks volgt de nieuwe methodologie terwijl de andere reeks de «oude» methodiek volgt. Dit is de reden waarom de publieke schuld in 2019 en 2020, zoals genoemd in dit antwoord (135,7% en 135,2%) afwijkt van de genoemde cijfers in vraag 3 (131,5% en 132,5%).

⁶ https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/economy-finance/7351969_letter_to_prime_minister_conte_and_minister_tria.pdf

⁷ https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/economy-finance/2019_07_04_letter_to_minister_tria_july_2019.pdf

⁸ https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/economy-finance/ip108_en.pdf

⁹ <https://www.imf.org/en/Publications/WEO/Issues/2019/10/01/world-economic-outlook-october-2019>

¹⁰ <https://www.oecd-ilibrary.org/docserver/37e06864-en.pdf?expires=1572366865&id=id&accname=ocid49027884&checksum=70FCA5B053C31A44BDAE25273166261C>

Vraag 7

Hoe realistisch is de bewering van de Italiaanse regering dat er 0,4% BBP binnen te halen is door onder andere Italianen meer elektronisch te laten betalen?

Antwoord 7

De Europese Commissie beoordeelt bij het opstellen van de raming wat zij verwacht dat de impact is van bepaalde beleidsmaatregelen op macro-economische indicatoren. Hierin kan het afwijken van de verwachtingen van de lidstaat in kwestie. Zoals aangegeven in mijn antwoorden op vraag twee en drie wacht ik daarom graag de herfstraming en de beoordeling van de Commissie af.

Vraag 8

Welke instantie in Italië is aangewezen als de Onafhankelijke Begrotingsautoriteit? Welke cijfers hanteert deze instantie? Kan een lijst van de onafhankelijke begrotingsautoriteiten in de eurozonelanden gegeven worden?

Antwoord 8

In Italië is het «Ufficio parlamentare di bilancio (UPB)» aangewezen als onafhankelijke begrotingsautoriteit. Het UPB heeft de macro-economische aannames die zijn opgenomen in de Italiaanse ontwerpbegroting onderschreven.¹¹ Het onderschrijven van dergelijke aannames in de ontwerpbegroting door de onafhankelijke begrotingsautoriteit is verplicht.¹² Onderstaand is een lijst opgenomen van onafhankelijke begrotingsautoriteiten in de Europese Unie¹³:

Land	Naam IFI
Oostenrijk	Fiskalrat
Oostenrijk	Institut für Höhere Studien
Bulgarije	Фискален съвет на България
België	Hoge Raad van Financiën/Conseil Supérieur des Finances
België	Instituut voor de Nationale Rekeningen/Institut des Comptes Nationaux
Cyprus	Δημοσιονομικό Συμβούλιο
Duitsland	Unabhängiger Beirat des Stabilitätsrates
Denemarken	Det Økonomiske Råd
Estland	Riigikontroll
Griekenland	ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
Spanje	Autoridad Independiente de Responsabilidad Fiscal
Finland	Valtiontalouden tarkastusvirasto
Frankrijk	Haut Conseil de Finances Publiques
Kroatië	Commission on Fiscal Policy
Hongarije	Költségetvéési tanács
Ierland	Irish Fiscal Advisory Council
Italië	Ufficio parlamentare di bilancio
Litouwen	Lietuvos Respublikos valstybės kontrolė
Luxemburg	Conseil National des Finances Publiques
Luxemburg	National Institute of statistics and economic studies of the Grand Duchy of Luxembourg
Letland	Fiskālās disciplīnas padome
Malta	Malta Fiscal Advisory Council
Nederland	Centraal Planbureau
Nederland	Raad van State
Polen	Najwyższa Izba Kontroli
Portugal	Conselho das Finanças Públicas
Roemenië	Consiliul Fiscal
Zweden	Finanspolitiska rådet
Slovenië	Urad RS za makroekonomske analize in razvoj
Slovenië	Fiskalni svet
Slowakije	Rada pre rozpočtovú zodpovednosť

¹¹ <http://en.upbilancio.it/hearing-of-the-pbo-as-part-of-the-examination-of-the-update-of-the-2019-economic-and-financial-document/>

¹² Verordening (EU) Nr. 473/2013 van het Europees parlement en de Raad van 21 mei 2013 betreffende gemeenschappelijke voorschriften voor het monitoren en beoordelen van ontwerpbegrotingsplannen en voor het garanderen van de correctie van buitensporige tekorten van de lidstaten van de eurozone

¹³ https://ec.europa.eu/info/publications/fiscal-institutions-database_en

Land	Naam IFI
Verenigd Koninkrijk	Office of Budget Responsibility

Vraag 9

Wat is uw opvatting over deze, hernieuwde, verslechtering van de begrotingsdiscipline van de Italiaanse regering?

Antwoord 9

In algemene zin is het kabinet van mening dat gezonde overheidsfinanciën cruciaal zijn voor de stabiliteit binnen de Eurozone en een noodzakelijke voorwaarde voor het realiseren van duurzame economische groei. Dat geldt ook voor Italië.

Vraag 10

Deelt u de mening dat de Europese Commissie Italië tot de orde moet roepen? Welke mogelijkheden heeft de Europese Commissie om op basis van de huidige begrotingscijfers (na 15 oktober) maatregelen te nemen?

Antwoord 10

De Europese Commissie heeft op 22 oktober een brief gestuurd aan de Italiaanse regering waarin het om verduidelijking vraagt omtrent de afwijking van de geplande structurele begrotingsinspanning ten opzichte van de vereiste structurele begrotingsinspanning.¹⁴ De Italiaanse regering heeft op 23 oktober gereageerd waarin zij aangeeft dat er geen sprake is van een significante afwijking van de begrotingsvereisten in 2020.¹⁵ De Europese Commissie zal nu een opinie vormen over de ontwerpbegroting van Italië. Deze opinie van de Commissie wacht ik af.

Vraag 11

Herinnert u zich uw beantwoording van schriftelijke vragen, waarin u aangaf dat u zich in Europees verband blijft inzetten voor een strikte naleving en consequente handhaving van het SGP? Is uw inzet onveranderd gebleven? Welke mogelijkheden ziet u om wederom strikte naleving en consequente handhaving te bedingen? En welke stappen gaat u hiertoe zetten?¹⁶

Antwoord 11

Volgens het kabinet vergt een sterke Economische en Monetaire Unie (EMU) gezonde en veerkrachtige nationale economieën, met houdbare overheidsfinanciën. Om de houdbaarheid van overheidsfinanciën te bevorderen met het oog op stabiliteit en economische groei, zijn de lidstaten begrotingsregels overeengekomen, die zijn vastgelegd in het SGP.

Naar verwachting komt de Europese Commissie in het begin van volgend jaar met haar vijfjaarlijkse evaluatie van de secundaire wetgeving van het SGP. Deze evaluatie kan leiden tot voorstellen van de Commissie tot aanpassing van het SGP. Of deze voorstellen er inderdaad zullen komen, is nog niet bekend. Indien een dergelijk voorstel door de Commissie wordt gepresenteerd, zal de Kamer hier op de gebruikelijke wijze over worden geïnformeerd. Over de inzet van het kabinet bij discussies over het SGP naar aanleiding van de evaluatie van de Commissie heb ik de Kamer in september dit jaar uitgebreider geïnformeerd.¹⁷

Het kabinet blijft zich inzetten voor een strikte naleving en consequente handhaving van de Europese begrotingsregels, en zal het belang van prudent begrotingsbeleid blijven uitdragen.

¹⁴ https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/economy-finance/letter_it.pdf

¹⁵ <https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/economy-finance/minister-gualtieri-letter-to-ec-23-10-2019-1.pdf>

¹⁶ Tweede Kamer, vergaderjaar 2018–2019, Aanhangsel van de Handelingen, nr. 2569

¹⁷ Kabinetsinzet inzake het Stabiliteits- en Groeipact. 10 september 2019. Kenmerk: 2019Z16274